

Vårt datum/Our date
2015-09-18
Ert datum/Your date
2015-08-19

Vår beteckning/Our reference
33-1823-2015
Er beteckning/Your reference
551-4794-15.
Anläggning: 0860-
1127-b

Länsstyrelsen i Kalmar län
Miljö- och Naturavdelningen
Att. Miamaria Runnqvist
391 86 Kalmar

e-post: Kalmar@lansstyrelsen.se

Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken för sandtäktsverksamhet på fastigheten Slagdala 1:26, Hultsfreds kommun.

Sveriges geologiska undersökning (SGU) arbetar för att skapa goda förutsättningar för ett hållbart nyttjande av landets mineralresurser, inklusive grus och bergmaterial. SGU är också ansvarig för miljö kvalitetsmålet ”Grundvatten av god kvalitet” med därtill hörande mål rörande naturgrus. Detta, liksom miljöbalkens bestämmelser om naturgrus är våra bedömningsgrunder i ärenden som rör täktverksamhet.

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har den 12 januari 2015 erhållit rubricerat ärende för yttrande. Med anledning härav vill SGU framföra följande:

SGU har tidigare yttrat sig i ärendet i samrådsfasen (2014-09-10, SGU dnr 33-1744/2014).

SGU:s bedömning

SGUs bedömning är att en fortsatt och utökad sandtäktsverksamhet på fastigheten Slagdala 1:26 i Hultsfreds kommun inte är lämplig.

Grunden för bedömningen

Materialförsörjningsplan

SGU har med några dagars mellanrum fått in två ansökningar gällande grustäkter i Kalmar län (jmf SGUs yttrande om täkt av sand på fastigheten Österhultsmåla 2:5 i Kalmar kommun, SGUs dnr 33-1877-2015). Detta faktum anser SGU visar på behovet av en materialförsörjningsplan för regionen som visar på tillgångar och behoven av naturgrus (sand) och framförallt alternativa material i form av krossat berg och möjligheter till återvinning av material. Vi anser att länsstyrelsen har det övergripande ansvaret att initiera en sådan översyn av regionens behov. Eftersom användningen av naturgrus ska vara begränsad måste täkterna ses i ett sammanhang särskilt i de södra delarna av Kalmar och Kronobergs län där tillgångarna är små.

Geovetenskapliga värden

SGU har i sitt tidigare yttrande påpekat att det område som täktverksamheten kommer att beröra tillsammans med omgivande delar av grusavlagringen har synnerligen stora geologiska naturvärden och om befintlig täktverksamhet utvidgas kommer stora delar av sammanhanget och de geomorfologiska värdena att gå förlorade. Detta kan inte, som föreslås i ansökan, kompenseras med skyltar och öppna skärningar eftersom de inom kort rasar och tappar därmed sitt pedagogiska syfte.

Lokaliseringsanalysen

I miljökonsekvensbeskrivningen (bilaga C i ansökan) anges det att 75 % av materialet från täkten kommer levereras till Benders fabrik i Braås. Studieområdet för lokaliseringsanalysen borde därmed utgöra ett område med Braås i centrum. I bilaga 2 ligger Braås i ena kanten av det avgränsade studieområdet och lokaliseringsanalysen är mer fokuserad på Kalmar län. Som exempel kan nämnas så behandlas inte sandförekomsterna mellan Järnforsen och Målilla. Den lokaliseringsanalys som gjorts är alltså inte helt relevant för den yrkade användningen av materialet i Slagdala 1:26.

I tabellen till lokaliseringsanalysen står det att vissa redovisade förekomster ej är med i grusinventering. Förutom de grusinventeringar som refereras till i ansökan finns information om grusförekomster i SGUs kartvisare Ballast. SGU har inom ramen för miljömålsarbetet inventerat grus i Hultsfred, Vimmerby och Högsby kommuner i samband med att den nya jordartskartläggningen var klar. Informationen har lagrats in i Grusdatabasen men ingen rapport finns framtagen. I dessa inventeringar har endast det geovetenskapliga värdet klassats eftersom det sammanvägda naturvärdet är länsstyrelsens ansvarsområde. I den nya versionen av kartvisaren (juli 2015) syns klassningen av både naturvärdet eller geovetenskapliga värdet, se bilaga.

Grundvattenförekomst

Grundvattenförekomsten Gölåsen (SE635817-148460), vilken omfattar både området med Virserums vattentäkt och grustäkten i Slagdala är baserad på SGU regionala grundvattenkartering över Kalmar län (SGU Ah 1). I grundvattenkarteringen bedömdes uttagsmöjligheterna vara mycket goda (25 -125 l/s).

I ansökan finns en hydrogeologisk utredning med som pekar på att risken för påverkan på den kommunala vattentäkten för Virserums tätort är liten då det finns en grundvattendelare mellan uttagsbrunnarna och planerad utvidgning av täkten.

Gölåsen är som påpekats inte upptagen bland de viktigare grundvattenmagasinen i Kalmar läns vattenförsörjningsplan. Förekomsten finns dock med i tabell 5.1 där stora grundvattenmagasin inom länet redovisas. Brist på kunskap och data kan vara ett skäl till att Gölåsen inte är med bland de viktigare grundvattenmagasinen i regional skala. En täktverksamhet i området kan förhindra framtida möjligheter att utnyttja förekomsten som grundvattentäkt.

Beslut i detta ärende har fattats av enhetschef Anna Hedenström.

I den slutliga handläggningen av ärendet har även statsgeologerna Mattias Gustafsson, Kärstin Malmberg Persson, Kristian Schoning och Karin Grånäs, den senare föredragande, deltagit.

Anna Hedenström

Karin Grånäs